СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 20 НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 29-го січня 1946. No. 20. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, January 29, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОВІНЬ СТРАЙКІВ ТАХНЕ, РОБІТНИКИ ЙДУТЬ ДО ПРАЦІ

У загальнім песимістичнім настрою як публики так і уряду щодо можливости наладнання страйків наступив наглий зворот на оптимістичний, коли наспіли вісти про загоду робітничих юній з підприємцями. Оосбливо конракти, заключені між підприєвством Форда й Крайслера та юнією автомобілевих робітників вважають за „взірцеві".

Водночас наспіли вісти, що підприємці в сталевому промислі заповіли свій приїзд до Білого Дому, щоб наладнати страйк з юнією сталевих робітників. Ця юнія заявила, що приймає підвишку пропоновану президентською комісією для устійнення фактів, лише її відкинула корпорація сталевих підприємців.

Вертаються до праці робітники в мясній продукції.

Після перебрання продукції мяса під контролю федерального уряду, робітники з юній Американської Федерації Праці вернулися до роботи негайно, а юнії Конґресу Промислових Орґанізацій вирішили вернутися до праці під засторогою, що вони не резиґнують з жадання підвишки платні. В такий спосіб від понеділка 28 січня ріжні ділянки мясної продукції, підіймуть нормальну працю. Підприємство Форд Мотор Компані в Дітройті згодилося дати автомобілевим робітникам підвишку по 18 центів на годину, а підприємство Крайслер Корпорейшен 18½ цента. Дженерал Моторс Корпорейшен є теж на дорозі до загоди, але юнія твердить, що не прийме від цього підприємства нижчої підвишки як на 19½ центів.

СТО МІЛІОНІВ СТУПНІВ ТЕПЛА ПРИ ВИБУХУ АТОМОВОЇ БОМБИ.

Вашинґтонські експерти, які приготовляють скинення атомових бомб на старі кораблі на Тихому океані в місяці травню, твердять, що внаслідок вибуху цих бомб повстане гарячка на 100,000,000 ступнів Фаренгайта на промінню одної третьої частини милі. Досвід зо скинення атомової бомби в Ґірошіма в Японії виказав, що всі особи у проміні одної милі згинули від гарячки. Внаслідок вибуху бомби повстане на місци вітер, який жене із швидкістю 1,000 миль на годину, а филя води, яка підійметься з моря, піде 100 стіп вгору.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ ПРИСТУПИЛА ДО ФЕДЕРАЦІЇ

Після десятьлітньої самостійности юнія Юнайтед Майн Воркерс оф Америка стала поновно членом Американської Федерації Праці. На чолі юнії стоїть Джан Дж. Луїс і як її приняли на засіданню Екзекутивної Ради Федерації, то Луїса вибрали на становище віцепрезидента. Майнерська юнія начисляє 600,000 членів, отже сила Федерації значно зросте. Попри майнерів належать до цієї юнії ще й різні інші робітники, які творять так званий „дистрикт 50". Саме за цей дистрикт — виринали нераз „юрисдикційні" спори з іншими робітничими орґанізаціями, які обєднюють спеціяльні робітничі ґрупи.

СТРИМАЛИ ВИЇЗД НІМЕЦЬКИХ ПЛІННИКІВ.

Президент Труман видав розпорядок, щоби стримати висилку з Америки німецьких военних плінників на 60 днів. Це сталося тому, бо багато полонених працює в продукції цукрових бураків. бавовни й дерева на папір, а тепер годі дістати робітників у цих ділянках. Усіх німецьких плінників в Америці є ще коло 200,000.

ПЕРЕЛЕТІЛИ В ЧОТИРЬОХ ГОДИНАХ ПОНАД АМЕРИКУ.

З Лонґ Біч, у Каліфорнії, на майдан Ла Ґвардія під Ню Йорком перелетів полковник Вилйем Г. Кавнсил літаком Лакгід P-80 за 4 години і 13 мінут. Є це простір на 2,470 миль, значить літак летів зі скорістю 584 миль на годину. За цим літаком прилетіли кілька мінут пізніще два інші літаки такої самої марки, які вилетіли одночасно з Каліфорнії. Є це найшвидші літаки на цій віддалі. У грудни 1945 р. військовий літак B-29 перелетів цей простір у 5 годинах і 27 мінутах. Полк. Кавнсил каже, що були такі години, що в них він летів зі швидкістю 660 миль.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН МАЄ СТРІНУТИСЯ З ЧОРЧИЛЕМ.

З початком місяця лютого президент Труман поїде на короткий спочинок до Флориди, до міста Орландо, звідти поїде до Ролинс Каледж, щоб дістати почесну допльому 11 лютого. Після того літаком поїде до Маямі, де на нього буде ждати президентський яхт. На яхті прийме президент бувшого преміера Анґлії Вистона Чорчила і з ним поїде на прогульку на морю попри Флориду.

Визначна поміч Горожанської Організації для української допомогової акції

За звідомленнями з Філядельфії Товариство Українсько-Американських Горожан на своїх річних зборах у неділю, 27. січня 1946, перевело такі рішення: 1. виасиґнувати з каси товариства $1,000 для допомогової акції Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету. Крім цього зібрано дрібними жертвами $150, разом $1,150; 2. дати безплатно приміщення для головного бюра З. У. А. Допомогового Комітету і для місцевого верґавзу на рік 1946; 3. вислати апель до президента Злучених Держав і до секретаря стейту в справі забеспеки азилю для украніських скитальців в Европі; 4. візвати всі інші горожанські і ветеранські організації українського роду до сконцентрування допомогової акції під проводом З. У. А. Допомогового Комітету.

ПЕРШИЙ СВІДОК ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ ПО ТАБОРАХ В НІМЕЧЧИНІ.

За звідомленнями З. У. А. Допомогового Комітету до Злучених Держав приїздить капелян української канадійської армії, сотник о. М. Ґорошко. Він виступить з першим докладом про українських збіґців в Европі на святі у Філядельфії в неділю, 3. лютого 1946. о. Ґорошко відвідав усі табори українських скитальців в Німечичні, Австрії, Бельґії й Франції й має багатий і різнородний матеріял про їхне переживання. Громади та організації, які хотілиб запросити о. Горошка з докладом до себе, хай зголосяться негайно до З.У.А.Д. Комітету на адресу: UNITED UKRAINIAN-AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

ДАРУЮТЬ СОВЄТАМ ФАБРИКИ ПЕНИСИЛИНИ ЯК ВОЄННИЙ ПАМЯТНИК

Памятковий Фонд Гю Кабота в Бостоні оприлюднив плян збудувати в Совєтах фабрики для приміщення лябораторії і виробу пениссилини коштом двох міліонів долярів, які складають американські громадяни. Головою комітету для переведення цеї справи є д-р Гарлов Шаплі з гарвардської астрономічної обсерваторії а покровителями є між ін. пані Еленор Рузвелт, д-р Роберт Опенгаймер і Ігор Сікорський. Заклик, який має незабаром появитися, підносить гуманну сторону цеї справи, а також і наукову, яка зціпить приязнь між американцями і совєтськими громадянами.

ІЗВЄСТІЯ В МОСКВІ НАПАДАЮТЬ НА АРХИЄПИСКОПА СПЕЛМАНА,

Урядова совєтська ґазета „Ізвєстія" в Москві вийшла з гострою критикою Ватикану за іменування нових кардиналів. Ґазета твердить, що змагання Ватикану є поширити відсталу („реакційну") політику по цілому світі і тому папа іменував аж 32 нових кардиналів, щоб шукати приязни по цілому світі. Про англійського кардинала-номіната, архиеп. Ґрифіна з Лондону пишуть „Ізвєстія", що він був противником угоди з Ялти навіть вчасі найгострішої кризи і „раз-у-раз висловлював спротив проти народніх демократій". А про нюйорського кардинала-номіната Франсиса Спелмана пишуть „Ізвєстія", що „подібну ролю грає Спелман тим, що підтримує політику Ватикану і хоче переконати американський нарід, щоб признав Франка в Еспанії". Таксамо нападають „Ізвєстія" на нових кардиналів в Південній Америці, закидаючи їм, що вони „сяк чи так звязані з ґен. Франком". Окремо ще називають „Ізвєстія" по імени нових кардиналів в Польщі, Угорщині та в Німеччині. Польському кардиналови Адамови Сапезі з Кракова закидає ґазета ворожнечу до демократизації Польщі.

Архиепископ Ґрифін негодує на виверітання демократії.

Католицький архиепископ Вестмінстеру в Лондоні, д-р Бернард Ґрифін, приняв на обіді католицьких делеґатів до Орґанізації Обєднаних Держав і в розмові сказав, що „є обманом описувати як демократичну таку систему, де відмовляється особистої свободи і де при виборах нема вибору кандидатів. ...Годі нам представити собі свободу в таких краях, де тайна поліція і страхіття концентраційних таборів є наймогутнішою запорукою краєвих законів" — говорив Ґрифін.

Дальші неймовірні подробиці з київського процесу

Брукс Аткінсон, кореспондент ґазети Ню Йорк Таймс, пише, що на процесі проти німецьких вбивників у Києві щодня виходять на верх жахливі і неможливі до повірення подробиці. Вони такі замотані і такі численні, що не мож їх описати, лише передати настроєво.

У приявности цілої тисячки українських громадян свідки оповідають, що вони бачили або переживали вчасі німецької окупації. Між іншими оповідав один свідок, як німці загнали до одної хати 32 українців, підпалили її і вони там усі згоріли. Предсідник суду запитав капітана Оскара Валізера, чи він признається, що то він спалив тих людей, а Валізер вітверто заявив: „Так". — Один український хемік, який остався живим в концентраційнім таборі у Львові, подає імена деяких людей, яких німці масово вимордували. Більша частина обвинувачених старається скинути відповідальність за такі злочини на своїх настоятелів.

НЕ БУДЕ ДРУГОГО СУДУ ДЛЯ ГІЧВИ.

З Токйо звідомляють, що ґенерал МекАртур не піддасть справи вояка Йосифа Гичви, засудженого за вбивство, під ревізію іншого суду. Його справу може провірити лише военний департамент або президент Труман і вони можуть змінити кару смерти на вязницю.

СПІВПРАЦЯ ВЧАСІ СТРАЙКУ.—Управителі фабрики Інленд Стіл в Індіяна Гарбор, у стейті Індіяна, бачили, як мерзли робітники, що пікетували їхню фабрику. Тому управителі відступили робітникам печі й дали їм вуґілля для отоплення, щоб загрілися, а крім цього відступили їм ще й одну кімнату на бюро для страйку.

АНҐЛІЯ НЕ ДАСТЬ ПРИСПАТИ ІРАНСЬКОЇ СПРАВИ В О.О.Д.

На понеділок 28 січня на денний порядок Ради Забеспеки в Орґанізації Обєднаних Держав, яка тепер зібрана в Лондоні, покладений внесок іранської делеґації, щоб прослідити вмішування Совєтів у нутрішні іранські справи. У міжчасі іранський парлямент приняв резиґнацію премієра, який дав інструкції делеґації, щоб вона йшла вперед із домаганням, а вибрав нового премієра в особі Агмада Квавама. Із Теґерану наспіли вісти, що новий премієр вислав нові інструкції для іранської делеґації в Лондоні. Водночас появилися вісти, що між Совєтами й Іраном дійшло до порозуміння, щоб спір вицофати з О.О.Д., а щоб його вирішили обі держави безпосередними переговорами.

Кореспондент ґазети Ню Йорк Геральд Трибюн Джан Кабот Смит звідомляє з Лондону, що Анґлія не згодиться на те, щоб новий премієр Ірану вицофав цілковито внесок іранської делеґації і зажадає, щоб Рада Забеспеки Обєднаних Держав діставала звіти про хід переговорів між Совєтами й Іраном, та щоб цю справу можна було кожної хвилини взяти під дискусію в Раді Забеспеки.

ІРАНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ЗАКИДАЮТЬ СОВЄТАМ ФАЛЬШИВСТВО.

Іранські делеґати, які беруть участь в Асамблеї Орґанізації Обєднаних Держав у Лондоні, відновили жадання прослідження поведінки Совєтів в Азербейджані, не зважаючи на вибір нового премієра в Теґерані. У новій ноті, предложеній Раді Забеспеки, іранці опрокидають заміти совєтської делеґації і доказують, що совєтська відповідь містить повно перекручень іранського першого меморіялу.

ЮГОСЛАВЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВЕРНЕННЯ СКИТАЛЬЦІВ ДО РІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Югославські делеґати в Асамблеї О.Д.Д. зажадали, щоб відмовити всякої помочі таким скитальцям, які не вернуться у свої рідні краї впродовж чотирьох місяців. Деякі держави зрозуміли, що це є домагання насильної репатріяції і тому це домагання натрапляє на сильний спратив.

Внесок Югославії буде мати піддержку від Совєтів і від інших східноевропейських країв. Є це домагання до Асамблеї, щоб заявити, що „питання скитальців перестає бути важним міжнародним питанням" і тому не треба творити додаткового апарату для цеї справи, бо її полагодить урядова Міжаліянтська Комісія для Біженців. Один виїмок має бути такий, щоб справу еспанських утікаців перевірила Суспільна й Економічна Рада при О.О.Д.

АМЕРИКА Й БРИТАНІЯ ДАЛЬШЕ ПРОТИ НАСИЛЬНОЇ РЕПАТРІЯЦІЇ.

Анґлійці спеціяльно клопочуться, щоб створити якийсь новий апарат для полагодження цілого питання втікачів разом зі скитальцями. Анґлійців підтримує Америка у їх пляні, щоб якась комісія О.О.Д. занялася допомогою втікачам. Як Анґлія так і Америка сильно противляться плянови насильної репатріяції.

Зате Совєти дуже заінтересовані долею більше ніж 100,000 бувших мешканців Балтійських держав і багатьох тисячів росіян, які не хочуть вертатися і які мають притулок в анґлійській та американській окупаційній смузі.

Югославське предложення домагається ще складення репатріяційної комісії, яка помагалаб вислі джувати „особи відповідальні за военні злочини або за зраду". Совєтський Союз і Югославія видвигають закиди, начеб то военні злочинці і зрадники укривалися між скитальцями в таборах у Німеччині.

Югославський внесок передано Суспільній Культуральній і Гуманітарній Комісії Асамблеї і тимчасова боротьба над ним розпічнеться цього тижня. Є малі вигляди, щоб внесок перейшов. Розміри боротьби за цю справу будуть залежати від цього, як далеко росіяни будуть підтримувати цей внесок.

У БАВАРІЇ ПЕРЕМАГАЮТЬ КОНСЕРВАТИВНІ ҐРУПИ ПРИ ВИБОРАХ.

При обчисленнях вислідів виборів до місцевих громадських рад в американській окупаційній смузі виходить на яву, що назагал консервативні елементи мають перевагу. На першому місці стоїть Християнсько-Суспільний Союз в окрузі Франфурту. В окрузі Віртемберґ-Баден і Ґрос Гессе при початкових обчисленнях були напереді прихильники цеї самої ґрупи, але в дальших обрахунках виказали більшу силу соціял-демократи. В Баварії більшість населення це католики, а Християнсько-Суспільний Союз це наслідник партії колишнього Католицького Центра. Комуністична Партія вийшла дуже убого при виборах, бо осталася позаді реакційної партії Ліберальних Демократів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association. Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокє число три центи.		SUBSCRIPTION RATES Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Загранищею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНА— „ЧАРЛІ МекКАРТІ РОСІЇ"

Таке вичитали тими днями американські українці в тих многих американських ґазетах, що містять кождого дня синдиковані статті Вилйема Филипа Симса, відомого в цілій Америці колюмніста, що обговорює американську загpаничну політику, згл. світову.

Признаємось, що хоч як дуже бажаємо собі, щоб в Америці добре розуміли політику Кремлю в Україні, що вкінці є природним і зрозумілим, то проте таки прикро було читати в американських ґазетах вище згадану характеристику України. Хоч як хочеться з одного боку, щоб американський та широкий світ пізнав правду про Україну, то з другого боку болить таке читати про геройську Україну.

Проливши стільки крови за свободу і вільне слово і зіставши допущеною по століттях змагань до кола вільних народів, являється вона тепер у тих чужих людей як український немова, що не може нiщо самостійно вимовити, навіть як іде про інтереси України чи свободолюбні ідеали, а є тільки трубою, через яку говорить Росія, щоби так зміцняти свою силу, чи ратувати престіж кремлінської диктатури.

Україна — „Чарлі МекКарті Росії!"

Україна, що видала козацтво, сміливих, свободолюбних і геройських людей, що їх за це цілий світ подивляв, стає нині в очах світа безвільним попихачем кремлінського режіму, потакайлом московської сатрапії.

Україна — отсей чи не найдемократичніший край у світі, іде тепер на мотузку Кремлю — Росії й помагає ще й на міжнародному полі поширяти кремлінську неволю на ще більше країв і народів.

Так є. Але Україна тому невинувата, а український нарід тут ніпричому. Це правда, що Україна відграє на міжнародному полі ролю Чарлі МекКарті Росії. Це правдиве, а рівночасно ганебне. І тому це так болюче для українського народу і для тих усіх, що походять з української крови. Але хто тому винуватий? Чи не винуваті тут часом теж і великі потуги, включно з Америкою і Британією, що помагали арміям Галера і Денікина, що то нищили вільну і демократичну Україну і не допускали її до міжнародного стола, до народів вільних кола, а допустили її аж тоді, як вона стала Чарлієм МекКарті Росії-Кремлю? І чи не винуваті тут і такі колюмністи від всесвітньої політики як Симс, що й досі не можуть здобутись на правдиве писання про визвольні змагання українського народу і ті землі, що належаться Україні, а все бовтаються у болоті польського щовінізму і тим помагають Росії використовувати теж і ту баламуту для своєї користи і представляти світови загарбання України як її „визволення" спід Польщі?

Так, Україна це нині Чарлі МекКарті Росії, але тому, що заки вона ним стала, Росія і Польща мали забагато Чарлів МекКартих серед можних світа, що говорили мовами імперіялізмів Росії й шовінізмів Польщі, а не слухали мови правдивої України, свободолюбної й демократичної.

Йде до зудару між президентом і конґресом

Між такими двома силами, як американський конґрес і президент, часто бувають конфлікти так, як і між приватними одиницями. У теперішньому часі назріло тільки справ, які дають притоку до конфлікту, що дотеперішні мирні відносини не вдадуться дальше втримати. Зрештою між небіжчиком Ф. Д. Рузвелтом і конґресом в 1938 році дійшло до такого напруження, що важко було спільно працювати і лише вибух війни в 1939 році покінчив це напруження. Знаний теж був історичний конфлікт Вилсона з конґресом після створення ним Ліґи Націй. Цей конфлікт покінчився нещастям для цілого світу, бо через відмовлення ратифікації Ліґи Націй американським сенатом положено підстави під другу світову війну. Половина часу адміністрації Гувера виповнена була теж непорозумінням між ним як президентом і конґресом.

Утеперішному часі же слідно напруження, і то немале. Коли президент Труман з нагоди Нового Року виголосив свою промову до населення і прохав його, щоб воно впливало на конґресменів в цьому напрямі, щоб вони підтримали пляни президента, то це теж знак, що між обома чинниками нема гармонії. Коли президент проголосив своє монументальне обємом послання разом з буджетом, то з цієї нагоди появилися поважні голоси критики, які вказують на дальше напруження.

Минула воєнна небеспека, а з тим і вертають „нормальні часи" в Америці. Страйки, це теж „нормальна" американська проява, головно по війні, отже час „нормальної" політики, — а страйки є частиною політики. Система традиційної двопартійности в внутрішній американській політиці так загніздилася, що вона часто йде понад інтерес держави. А коли зближаються вибори, як от у теперішному часі, то кожна партія вважає своїм обовязком розпочати довгомісячну кампанію проти президента й його цілої адміністрації, тому лише, що це противна партія. Це вважається за виборчу стратеґію.

На жаль, треба сказати, що навіть „великі" президенти, такі, як Вилсон або Ф. Д. Рузвелт, вважали за свій партійний обовязок вчасі свого уряду, а перед надходячими виборами кинути камінчиком в табор противної, конкуренційної, партії, щоби ослабити її при виборах. Такий „партійний" обовязок йде понад інтереси краю і загострює напруження.

Таке слідно й тепер, бо вже заздалегідь йдуть приготування до осінних виборів, отже треба мати арґументи.

Притоки до опозиції проти партії при владі втеперішному часі не треба шукати. Самий повоєнний час приводить тільки труднощів, що легко бути невдоволеним з чогонебудь. Уряд, що накладає великі податки для сплати повоєнних довгів і для реконверзії краю на мирний шлях, не може мати популярности. Серед такого настрою партія, яка не є при владі, легко може перекинути відповідальність за недостачі на уряд з партії при владі. Отже притоки до партійної політики є повно. Значить, у теперішньому випадку, партійна політика Републиканської партії має повно пального матеріялу проти Демократичної партії, а з тим і проти президента цеї партії.

Крім партійної політики є ще місцева політика поодиноких конґресменів. Сенатор, член палати репрезентантів залежний від виборців. Коли конґресмен дібється свого становища, він мусить дбати про популярність у своїй виборчій окрузі; значить, мусить догоджувати кожному впливовішому громадянинови в своїй місцевости чи в околиці. Це догоджування вимагає нераз вчинків, які йдуть в розріз з інтересами краю. Конґресмен в імени своїх інтересових виборців ставить свої вимоги до уряду, а як уряд не може їх сповнити, тоді конґресмен стає в опозиції до проєктів уряду, тобто і президента. Крім цього конґрес, як цілість, хоче ще виказатися перед загалом населення, що він стоїть за його інтереси і стає проти уряду.

Понад те все в такий переломовий час, який оце настав, є тільки справжніх спірних питань, що опозиція проти уряду може бути чисто ідейна. От хоч би узяти захорону атомової сили; наладнання страйків при помочи пропонованої ради для устійнення фактів, вкорочення сили велитенських корпорацій, які не почуваються до обовязку уступити із свого упривилейованого становища вкористь робітників; приборкання юнійних верховодів („босів"), які надуживають свого уряду для підбурювання робітників і в такий спосіб викликають загрозу для публичного беспеченства. Такі й подібні питання вимагають совісного досліджування, заки конґресмен рішиться голосувати за або проти урядових законопроєктів.

Як головні спірні точки для назріваючого конфлікту між президентом і конґресом подають пресові звітники таке: 1. дальша стабілізація цін і їх уреґулювання на підставі уповажнення президента; 2. високі податки, про які президент каже, що вони мусять остатися на довший час, поки не буде сплачена значна частина довгу; 3. субсидія харчових підприємств для втримання дотеперішної ціни харчів і для недопущення до інфляції; 4. продовження повновластей президента з воєнних часів на дальший рук; 5. підвищення мінімальної платні робітника; 6. переведення загальної медичної служби; 7. поширення суспільного забеспечення; 8. забеспечення жнивого збору для фармерів; 9. розбудова водної дороги з Великих озер по ріці св. Лаврентія ідеякі інші.

На щастя у заграничній політиці панує гармонія між президентом і конґресом. Отже хоч у тій ділянці не треба побоюватися пониження поваги уряду, а з тим і необчисленої шкоди, яка з такого напруження моглаб повстати.

Зогляду на назріваючий конфлікт між леґіслятивою і екзекутивною частиною влади даються чути голоси, що час призадуматися і над цілою американською системою влади, бо ця система сама буває нераз притокою до повторяючихся конфліктів. Та це вже далекосягла критика, яка нається на інші часи.

З РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ

Українці в Палестині.

„В попередньому числі „Нашого Клича" найшов я відомости про життя наших людей з усіх закутин поза межами Рідного Краю. Дуже булоб мені мило поділитися з читачами моїми споминами з часів мого перебування в Палестині та розказати їм дещо з життя поважної ґрупи українців в тому краю, яка до сьогодні там живе і обєднується кругом незвичайної ідейної нашої людини, полк. П. Б-ського.

„Більшість української палестинської громади опинилася там, пройшовши відомий шлях через совєтські тюрми й заслання й серед ночи південно-азійських країв у рядах польської армії. Вчасі, коли я там опинився, не багато там було українців. Ці, що були, не знали один про одного, бо ми були одиницями серед чужого середовища. Одначе з часом прямо „винюхуючи" друг-друга, все було нас щораз більше: кілька, кільканацять. Разом зібрані, ми відчули пекучу потребу не тільки дружного співжиття, але й праці на громадській ниві. Розсіяні по цілій майже Палестині поміж помаранчевими пардесами, ми вихилювали часто зпід шатер голови, щоб в умовленому часі та місці зійтися разом, поговорити про наші біжучі справи, піддержувати себе на дусі й зі звуками рідної пісні на устах розійтися до часу нашої нової стрічі, щоб дальше витривало зносити щоденні тягарі українця-вояка серед несвоїх людей.

„В другій половині 1943 року виринули на нашому горизонті дві дуже ідейні постатті: полк. П. Б-ського та о. Василіянина Петра Сивака. Довкруги першого почало обєднуватися наше життя в Єрусалимі, а на внесок другого нашим спільним заходом і збіркою гроша ми залишили по собі гарну памятку в Святій Землі, найкращий доказ додержання вірности нашому народови. Цією памяткою є мармурорит в греко-католицькій церкві в Єрусалимі, який на все там останеться. На мармуровій плиті, під золотим тризубом, є вириті слова молитви такого змісту: „Пречиста Діво, Мати нашого краю, вимоли у Сина Свого одність і волю для українського народу". Підпис: „Українські жовніри в дорозі до Батьківщини".

„Українці, які залишилися в Палестині, живуть дальше зорґанізоавним життям, та хоч на далекій чужині і серед невідрадних обставин, підносять високо гідність українського імени". (**Юрко Ол.** в інформаційнім бюлетені українців у Великій Британії „Наш Клич" з 2. січня 1946).

Діждемося Різдва...

У цьому самому лондонському „Нашому Кличі", виданому з нагоди Різдва, стрічаємо пригадку п. н. „Зеднаймось, Браття, всі разом нині", у якій між іншим, сказано таке:

„В темних ярах, стискаючи зброю в руках, в сірих, темних мурах, вдалекій, моразній півночі Сибіру чи в таборах бездольних скитальців, розсіяних по всьому світу, всюди підносяться вгору очі. звертаючись в сторону рідної хати, чи далекої Батьківщини. Тихий, болючий, повний туги шепіт, виривається з уст: Зоре, зоре, чи засвітила ти вже в Укаріні, чи глядять на тебе в цю хвилину очі найдорожчих, між якими ми родилися і виросли?... Відроджується в нас сила видержати, кріпшає віра, що перетриваємо насилля і злобу і діждемося Різдва, яке повитаємо на волі між своїми на Рідній Землі". (Підпис: Ігор Вировий).

З „російської провінції".

В іншім місці бюлетеня стрічаємо згадку про статтю посла М. Філіса „Нова Україна" поміщену в „Ди Манчестер Ґардіян" з 17-го грудня 1945 року. Автор вернувся з подорожі по Совєтськім Союзі. Був теж в Україні. Для нього вона „російська провінція", в якій корінні жителі — росіяни. Про Київ пише, що він відбудовується, а свої спостереження кінчить: „Щасливо для світа, всі старовинні будівлі Києва, за виїмком одної, ненарушені". Про життя черців в Печерській Лаврі пише, що „вона вернула до умовин життя первісних християн", а про церкву в Західній Україні каже, що там іде „унія греко-катол. церкви з російською православною". Про земельне питання в Західній Україні пише автор, що там „нема примусу творити колективні господарства... після цього, як поділено маєтки великих землевласників. З другої сторони над проблемами села старої України дискутується в широких колах..."

З листа скитальця з Харківщини.

До Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Філядельфії прийшла просьба ратувати нещасних українських скитальців, написана молодим українцем з Харківщини. Вона зачинається словами: „Дорогі Брати Українці! Надсилаємо Вам братерський український провіт і з сльозами в очах благаємо Вас: допоможіть нам врятуватись від московських большевицьких агентів, які день і ніч полюють по всій Німеччині, щоб нас схопити у свої кріваві пазурі й знищити нас". Опісля описує скільки є здогадно скитальців, та хто вони. А далі згадує за страшні картини, коли американські вояки памагають відставляти українців до совєтських таборів: „Діти і жінки несамовито кричать, цілують ноги американцям. Слабодухи кінчать самогубством, інші втрачають розум. Так було в Мангаймі біля Франкфурту, де один українець в часі, як американці намагалися забрати українців і вивезти до совєтського табору, повісився і написав: „Я пішов на свою батьківщину". Троє мужчин і жінок втратили розум".

Про себе і свою родину пише він у тому листі таке:

„Ми з Харківщини. Батько мій селянин. Мав 10 десятин землі й 18 членів родини. В 1918 році большевики вбили моїх двох дядьків і одного двоюрідного брата, які також були селяни і мали по 15 десятин землі. В 1921 році большевики вбили мого брата, бо він не погоджувався з большевицьким режімом „військового комунізму", коли большевики нещадно грабували Україну. В 1929 році мого батька 70-літнього старика „розкулачили", забрали усе майно й вигнали з хати, після чого він до 1943 року тинявся по знайомих і родичах, а брата другого заслали на Сибір, де він і загинув. В 1933 році третього брата, селянина, замордували большевики в Харківському НКВД за те, що він не хотів умирати з голоду і приїхав до Харкова за хлібом і тут голосно говорив з іншими людьми, що стояли в черзі за хлібом, що совєтська влада погана і що Совєти скоро вимордують усіх українців. Я народився в 1904 році. В 1924 році я закінчив педаґогічний технікум і до 1941 року учителював чи секретарював у різних установах, або був безробітним, бо мене, як сина кулака, звільнили упродовж 12 років сім разів з роботи... Виїхав у світ за очі з дружиною і донькою".

Чому віримо в майбутнє?

Такий є наголовок статті паризького „Вістника" за жовтень 1945. З статті виходить, що те, що український нарід зміг витерпіти під німцями, є потвердженням цього, що „життєва сила українського народу не знищена". А про поведення німців в Україні пишеться таке:

„Під найрізнороднішими претекстами почалося мордування українського населення, висилання його на каторжні роботи до Німеччини, арешти, інтернування і т. ін. В коротці тюрми переповнились українськими гроладянами. У німецьких концентраційних таборах, які німці вибрали і випробували, як блискучий середник до

Тарс Кульчицький.

ВИСЛАНЕЦЬ

I.

- Чи вже всі?

— Нема ще Ломиковського.

— Зачнемо без нього. Сідайте панове — товариство.

В обширній, невибагливо уряджeній кімнаті залящіли підошви жовнірських чобіт, затуркотіли лавки. Старшина сідала за стіл.

Поважні обличчя присутних звернені були в сторону покути, де сидів гетьман. Він, попросивши всіх сідати, піднісся, поздоровив зібраних старшин і виявив ціль нарад.

—...Зближається неминучий зудар між Туреччиною і Москвою—говорив Пилип Орлик, затопивши очі в мапу, що лежала перед ним на столі, — зудар, якого ми вижидаємо з дня на день. Свідомі своїх замірів і віддані справі, для якої посвятили ми все, що мали, — не можемо його прогайнувати. Що більше! Нам повинно залежати, щоб його більше заогнити, розятрити, мов рану, нехай він поставить обі сторони до непримирної боротьби. Лише в цей спосіб виконаємо задум нашого великого гетьмана. Тому саме зібрав я вас, панове - старшино, щоб ми спільно, козацькою радою, обдумали плян дальшого ділання. Передовсім подбати треба про те, щоб Туреччину наклонити до рішального бою та в заміну за це зробити їй якісь приманливі обіцянки.

Гетьман усів і бистрим зором охопив зібраних. Присутні заворушились. Нарада почала оживати.

Відразу на початку виявились суперечности. Опозицію повів полковник Горленко. Він — кремезний козак що виховався з запоріжцями на широких степах, жив ще спогадами про Хмельниччину. Тому був прихильником всенародього зриву.

— Нехай, панове — товариство, — говорив грубим басом — заговорить увесь народ. Нехай усі одною лавою стануть проти ворога. Тоді ніхто не міг би нам пошкодити. Ні Москва, ні хто інший. Коби лише не було в нас зрадників, Кочубеїв і непевних союзників, Скоропадських, що у важливій хвилині стають на боці ворога. Тоді нам не дуже то й потрібно нічиєї помочі. Тому раджу заждати, аж підійметься народ, а покищо треба накликувати його до боротьби.

Та більшість була за тим, щоб негайно виступити. Довге вигнання, утрата майна та добробуту на Україні дошкуляла їм занадто. Хотіли чимскоріше вернутись до краю.

— Годі знову відкладати, коли трапляється добра нагода — викрикнув Герцик і заки хтонебудь успів що подумати, запропонував негайно вислати емісаря до везира та заключити з ним союз; вказати якою загрозою є Москва для Криму та Туреччини взагалі, що знищивши Україну, знищить теж її, та обіцяти їй за поміч вічний мир.

— Не можемо, панове, ждати, аж Москва зруйнує ввесь край — закінчив свою промову палкий осаул.

Ще докинув слово цей і той та вкінці погодились вислати пиьмо до везира. Висланцем вибрали молодого гетьманича.

В кімнаті темніло; ген на заході червоною латою висіло сонце. Старшина, розмовляючи, розходилась.

У кінаті залишився лише гетьман із сином і Герцик. Всі троє пильно обговорювали плян назначеної місії.

Тимчасом козак вніс свічки та гетьман засів писати лист. Цієї ночі в гетьмановій кімнаті світло зовсім не гасло.

II.

Сурміли сурми, тарабанили тарабани. Везир приймав українського посла, як справжнього державного мужа.

Перейшовши перед татарським шпаліром, Григор Орлик увійшов до замку. Привитав по турецьки везира, що сидів серед килимів у блакитно мальованій салі, та вручив йому лист.

Везир, задоволений із української місії, приняв Григора дуже чемно і на знак приязни — викурив із ним люльку. Слузі приказав приладити для нього кімнати.

Тимчасом Григор вийшов із везирським канцлером, Бухметом-Алі, оглянути замок.

Над замковим городом стояв розкішний блакитний день, на цвітистій землі серед зелені ліниво розпростерлась соняшна радість. Проходжувались алеєю.

— Чи ви думаєте орґанізувати тепер виправу на Україну? — заговорив Бухмет-Алі до гетьманича.

— Тепер булаб найвідповідніша хвилина. Цар неприготований, народ прихильний нам. Іде нам лише про те, щоб зеднати собі везиря, як союзника.

— Сумніваюсь, чи сам везир схоче взяти участь у цій виправі. Одначе думаю, що із союзу скористає. Султан вже віддавна налягає на те, щоб не позволити Мосвкі щораз то дальше посуватись на полудне, на Крим.

— Тоді напевно вишле кримського хана? — спитав дипльоматично Григор.

(Далі буде).

Праця Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету

(ЛИСТИ З ОДНОГО ДНЯ).

Сотки листів, які кожного дня одержує Злучений У. А. Допоговой Комітет — це наче дзеркало душі нашого народу в сучасну добу.

В своїй більшости це благання ратувати життя нещасних людей, розкинених по всій земській кулі; це голс роспуки і риданян. Та рівночасно віє з них життездатним сильним, проявом волі до боротьби за краще завтра.

День 22. січня 1946 був одним з найясніших днів у нашій праці; бо всі листи були повні змісту і радісних новин.

Американський приятель українських скитальців пише нам:

This is just a note to tell you that I inaugurated an art center in our camps yesterday with a staff of two artists—good ones—and a third one will later join in.

It is our desire to open classes in painting and sculpture and too, if possible, send some paintings to the United States States for display and possibly for sale. All this will form another source of income for our friends and help them to regain their feet.

Can your Committee send us a packege of canvas, scenic white, brushes, etc. Our wood carving shop is now going at full blast. Tools are not adequate but the work, excellent. Work, is being turned out anyhow. Samples will be sent to you for display as soon as we can get a bit stockpiled.

No textiles can be furnished yet because as yet we have no cloth or embroidery thread.

You would be interested in our soap factory. We are collecting bones from the burgomeister's stock yard and we grind them up with caustic soda and get a passable soap for scrubbing. Soap is a rare commodity, and we hope to increase production to the point where the Ukrainians can supply other D.P.s with soap."

Другий лист, з Швайцарії, з дня 15. січня звідомляє:

„Товариство Амерікен Френдс Сервіс Комітi одержало Ваше останне розпорядження про видачу стипенцій студіюючій молодії видало стипендії за місяць січень.

Від імені всіх студентів, найсердечніше дякую Допомоговому Комітетови за реальну допомогу.

Кличу Боже благословення на Вас і на Вашу працю".

† Іляріон,
Митр. Холмський і Підляський.

З далекої Індії наш молодий вояк описує страшне пекло, яке там переживають наші скитальці. Опис життя наших людей в таборах, це наче образи з дантійського пекла. Маленькі, невинні діти — мають вигляд здичілий. — Це в більшости сироти, заражені страшними недугами. І хоч **Допомоговой Комітет віддав до диспозиції вояка всі фонди, щоб дати поміч цим нещасним сиротам** — він безсилий і нічого їм не може помогти. Він питає себе і всіх нас: Защо терплять ці невинні жінки і діти? За те тільки, що вони українці...

Та Допомоговий Комітет, не зважаючи на перешкоди, далі робить всі можливі старання, щоб прийти нашим людям з допомогою навіть в далекій Індії, бо вони такі нещасливі, що навіть скитальці в німецьких та австрійських таборах скинулиб останню сорочку, щоб їх ратувати, бо вони дійсно найнещасливіші з нещасливих...

В листі з дня 14. січня 1946 Бельґійський Комітет прислав нам точний звіт з розділення допомог та одягу. Теж просить післати їм білля.

З Італії є вістка про організацію культурного осередка. Подібні вісти з Франції та Анґлії.

З табору в Австрії прохають надіслати їм копію „Президентського Дозволу для Українського Допомогового Комітету, бо тільки це дасть їм змогу задержати українську назву табору". Пишуть: „Отже цей полковник (американський) вислухавши нашого представника сказав, що ні 3. Армія, ні Головна Кватира нам в тому ніщо не поможуть (заказ вживати назви „українець!), та як нам представник згадав, що в Америці є Український Допомоговий Комітет, затверджений законом, то полковник сказав, що колиб ми мали леґалізований відпис цього затвердження, **то тоді і лише тоді** наші старання у Головній Кватирі могли би бути успішні. Тому просимо Вас, найти змогу, і то якнайшвидше та прислати нам такий відпис, що може полегчить наше надзвичайно тяжке, безправне становище".

А ось дві молоденькі наші дівчині, роджені і виховані в Америці — а тепер при нашій армії в Німеччині, пишуть з датою 10. січня ось що:

Since our arrival in Germany we have met many Ukrainians, and have visited the local Ukrainian Red Cross Club. From time to time packages have been forwarded to us from the Central Ukrainian Relief Bureau from the London office for distribution to these needy people.

They hav eexpressed, and from personal observation we know, their desire for reading material.

We should like to make our contribution, though small, to help them in obtaining this material. If it causes no great inconvenience, we should like you to use the enclosed Money Order for fifteen (15) dollars to purchase a few Ukrainian calendars, two or three short plays, books (text and music etc...)

З Ліежу. в Бельґії пише скиталець:

„...складаю щиру і сердечну подяку за те, що Ви не жаліли часу, кошту і труду і відшукали мойого Рідного Вуйка. Лиш для мене є дуже цікаве, яким то способом вуйків лист був у Вашім листі"...

Лист кінчиться так:

„Ще раз звертаюся до Вас з просьбою, щоби Ви нікому не казали, що я до Вас писав.

На тім буду кінчити... Поздоровляю Вас, пане президенте, поздоровляю в цілости цілий Український Допомоговий Комітет, поздоровляю всіх українських жертводавців, які так щиро жертвують на поміч скитальцеви, який знайшовся в безвихідному положенні на чужині.

Всіх нас разом 18 осіб. Бажаємо Вам усім щасливого Українського Нового Року"...

В другому листі, з Бельгії. сказано:

„Ми українці: скитальці складаємо щиру подяку за допомогу, яку ми одержали в початках січня б. р. Ми одержали від Вас мужеські плащі, мужеські одяги, жіночі одяги і наші діти одержали одіж і трохи обуви. Складаємо щиру подяку Українському Допомоговому Комітетови в Америці за щиру поміч. Правду Кажучи, Ви опікуєтесь нами як Батьки своїми рідними дітьми"...

Ось такі короткі, далеко неповні, були би відомости про працю Злученого Українського Американського Допомогового Комітету цього пропамятного дня, 22. січня 1946 року.

Д-р Володимир Галан,
предсідник З. У. А. Д. Комітету.

фізичного винищування людей, гинули сотні тисяч українців.

„Всім стало ясно: Німеччина хоче нас ограбувати, а відтак цілком знищити, щоб зробити собі на наших прадідних землях кольонізаційні простори. Німці, по окупації своїми військами українських земель, зразу видали цілу низку законів, що поневолювали український народ. Українці мусіли „добровільно" покидати власні хати та їхати в Німеччину працювати в нелюдських умовинах для німецької военної індустрії.

„Тисячі молоді гинуло там від вичерпання, хворіб та нещасливих випадків. Український селянин дістав наказ складати для Німеччини податок (континґент), який своєю висотою часто перевищував усі податки, які колинебудь з українців стягали. Хто не сплатив континґенту, йшов у тюрму, або до концентраційних таборів.

„Молодь дістала наказ голоситися до т. зв. „Служби Батьківщині". Були це робітничі відділи молоді, які висилано на найтяжчі праці, що руйнували здоровля молодих юнаків.

„Українську самостійну пресу в цілости зліквідовано. Дозволено лиш на кілька часописів і журналів в українській мові, в яких мав бути німецькій пропаґанді **потрібний** зміст. Лиш часом особистій вручности чи відвазі дописувачів належить завдячувати, що в піднімецькій українській пресі перепачковувано українські думки. Українське політичне життя було зліквідоване цілком. Самостійну думку переслідувано з найбільшою, типовою ґерманською нещадністю. Коротко кажучи: німці в Україні чулися, як у власній кольонії, і цього вони навіть не приховували.

„Україна опинилася в неволі гіршій, ніж та, яку вона протягом своєї історії зазнала.

„Очевидно, український народ, що завжди боровся за свою свободу на рідній землі, зразуж поставився вороже до німецького окупанта. Опір, що був спершу пасивним і частинним, згодом перемінився в загально-національну активну боротьбу проти німців.

„В першу чергу, німці зустрінули труднощі в депортації українців на роботи. Ніхто не мав ніяких ілюзій пощо і чому йому кажуть виїздити. Починається масова втеча з місця осідку. Як колись на „Січ", так в останні роки українці йшли „в ліс". Твориться славнозвісна Українська Повстанча Армія. що її завданням було боронити український народ перед німецьким насильством, терором, грабунками і безправям. Гурти озброєних боєвиків ростуть з дня на день. Спершу боролися сотні, потім тисячі, а згодом десятки тисяч озброєних боєвиків, розміщених по цілій Україні".

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, що відбулись 19. січня 1946 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

У нарадах взяли участь: М. Муращко, головний предсідник; Г. Герман, заступник головного предсідника; Марія Малевич, заступниця головного предсідника; Д. Галичин, головний секретар і Р. Слободян, головний касієр.

Головний предсідник відкрив наради в годині 9:30 рано, та подав до відома ці справи, які були полагоджені від останніх зборів повного екзекутивного комітету, а також предложив такі справи, що їх треба полагодити на цих зборах. Ці всі справи були такі:

Купно бондів. Закуплено U. S. Hreasury, 2½% 8th Victory Loan бонди за $65,000 вдодатку до проголошених уже цього року бондів на суму $510,000, так що разом цих бондів закуплено на суму $575,000.

Продаж бондів. Продано такі бонди: U. S. Treasury, 2%, за $25,796.88, які були куплені за $25,000.00; U. S. Treasury, 2%, за $25,820.31, що були закуплені за $25,000.00; U. S. Treasury, 2%, за $51,718.75, що були куплені за $50,000.00; U. S. Treasury, 2%, за $68,516.25, що були куплені за $66,000.00; U. S. Treasury, 2¼%, за $202,140.00, що були куплені за $192,000.00.

Продаж реальностей. Рішено продати такі реальности: під ч. 208 Ворен Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж., за $4,000, на якій було ще морґеджу на суму $4,000; під ч. 155 Двайт Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж., за $51,000, на якій було ще морґеджу на суму $51,000; під ч. 500 Болдвін Евеню, Джерзі Сити, Н. Дж., за $72,000, на якій було ще морґеджу на суму $73,000.

На цих самих зборах полагоджено ще справи, що звязані з 21-шою конвенцією У. Н. Союзу, а саме: **Одобрення делеґатів, програма конвенції,** та **назначення делеґатів до комісій статутової й провірочної.** У згаданих тут справах буде подане окреме повідомлення в „Свободі" в відповідному часі.

На тім вичерпано програму нарад і головний предсідник закрив збори в годині 6. вечером.

Д. Галичин, головний секретар У. Н. Союзу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Відділ У. Н. Союзу для скитальців.

Дня 20. січня відбулися річні збори Товариства ім. Д. Вітовського, 375 відділу У. Н. Союзу. Предсідник згадав в часі нарад про нещасне положення українських скитальців в Европі. Члени зараз дали на це відповідь своїми жертвами і зложили $26, а $24 додано з каси Товариства, так, що разом передано до Центрального Комітету $50.

Жертвували: п-ні А. Мручко $10, а по $2: п-ні Чопик, Н. Волошанський, Гр. Дорожівський, А. Бережницький, І. Харамбура; по $1: А. Власенко, п-ні Корналь, І. Чопик, Мусяв, Багрій, Василюк.

Г. Дорожовський.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Звіт Товариства Несення Помочі Україні.

Це товариство почало вже третій рік своєї гуманітарної праці й тому варт приглянутися, чи воно оправдує своє існування. Воно заложене так, що члени обовязуються платити по долярови на місяць як членську вкладку з цією метою, що її уживається на допомогу Україні. Зо звіту можна завважати, що не всі члени дотримали вповні зобовязання. Деякі заплатили більше, деякі менше, видко не кожен мав засоби або може й не стало сили моральної. Правда, були й такі, що нам дораджували, куди посилати зібрані гроші, але самі нічого не дали.

Тут треба висловити признання тим, що самі давали жертву чи там вкладку, а часто ще служили доброю радою. Такі станутъ колись з чистою совістю на Божім суді і дістануть свою нагороду за те, що вони памятали за нещасний нарід в великім історичнім моменті. І тисячі чи міліони бідних українських людей станутъ свідками їхнього милосердя перед Всевишнім.

Товариство, числом невелике, бо всього 98 членів, але було заохотою для других, бо ми складали вкладки постійно. Казав Соломон, що нитка вдвоє сильніша, а коли тих ниток злучити більше, повстає посторонок, яким і найбільші кораблі можна привязати. Таке і з людиною: один самотою чуеться безсильним, але злучений в громаду, це сила.

Звіт за 1945 р. представляється так:

З місячних вкладок зібрано $462.50, з інших складок $1,060.50, з попереднього року осталося $43.50 — разом $1,566.50. Розходи: Для Українського Конґресового Комітету $360, на подорож делеґатів У. К. К. до Сан Франсиско $150, членська вкладка до Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету і збірка вкладок від членів 100, вислано просто до о. мітрата Перідона $460, вплачено до місцевого Центрального Запогового Комітету в Дітройті і другим $200, до З.У.А.Д.К. в Філядельфії $100, оплата пошти до Парижу $32.50, друкарські роботи $7:50, разом $1,410, а в касі остало готових кожного часу до висилки $156.50.

Членськими вкладками зложили жертви громадяни:

Шапко $18, Скоп 15, В. Шалайко 14, а по 13: І. Рунька, Г. Триндовський; по 12: П. Демян, І. Мельник, Й. Крупка, П. Микула, С. Барладин, Т. Сенчук, І. Шавінський, Бернацький, Н. Буґіль, Й. Білобровка, Т. Ломика; по 11: А. Мохорук, Дмитришин, М. Тимоць; по 10: Н. Мірус, К. Яцишин, С. Стецько, Ткачук, Ю. Цебриньский, М. Миськів; по 9: Й. Романюк, Й. Топольницький; Д. Гащин 8, Татарин і Г. Григорчук по 7, а по 6: В. Мамчур, В. Дорош, С. Зенюк, А. Деркач, М. Ґерус, І. Татарин; дальше К. Хомяк 6.50, П. Добуш 5.50, а по 5: О. Джавило, Т. Белиця, Р. Семків, а по 4: І. Романюк, І. Гридовий, Й. Пригарський, В. Борис, Г. Скоп; М. Кушнір, І. Ґава і В. Пиндик по 3; а по 2: П. Ярема, Д. Рубах, О. Шандак, М. Триш, П. Войтович, М. Кулинич, М. Чупа; по 1.50: Мельник, О. Нахвостач, М. Бугай, Ева Бугай; по 1: Я. Бойко, М. Джумаґа, П. Провальний, Мозола, Д. Атаманець, В. Смит; два члени не зложили нічого.

За уряд Товариства Несення Помочі Україні:

Пилип Демян, голова
Іван Мельник, касієр
Йосиф Крупка, секретар.

ПОШУКУЄМО 288 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свобода" на допомогу українським жертвам війни зложили:

212) Андрій Никун, Ґрейт Медовс, Н. Дж.	$ 100.00
Попередно проголошено	21,191.85
Разом	$21,291.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

СОЮЗОВЦІ МІСТА ШІКАҐО І ОКОЛИЦІ!

РІЧНІ ЗБОРИ

ДИРЕКЦІЇ ДОМУ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 3. ЛЮТОГО (FEBRUARY 3, 1946)

ПРИ 843 N. WESTERN AVENUE, ГОДИНА 3. ПОПОЛУДНІ.

Кожний відділовий урядник повинен прийти і взяти участь у зборах. Запрошуємо і членство прийти послухати, як господаримо Союзовим майном.

Дирекція Дому Відділів У. Н. Союзу.

ПОВІДОМЛЕННЯ

про

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

що відбудуться

В AUBURN, N. Y.. В СУБОТУ 2. ЛЮТОГО 1946 р. в год. 7:30 вечером, в салі Бр. св. Миколая, COR. WASHINGTON & COTTAGE STREET, для відділів 38, 202 і 283 з Оборн, 39 і 317 з Сиракюз, 263 з Фултон і 340 з Менчестер, Н. Й.

В UTICA, N. Y., У НЕДІЛЮ, 3. ЛЮтого 1946 р. в год. 2. пополудні, в Українській Парохіяльній Салі, 209 FIRST ST., для відділів 58 з Ютики, 121 і 472 з Ром, 192 з Геркімер, 330 з Літл Фолс і 188 з Дургемвіл, Н. Й.

На збори повинні прийти конечно **урядники й делеґати** всіх відділів, а також і місцеві члени. Є важні орґанізаційні справи до обговорення та вирішення, а тому заряди відділів повинні подбати, щоб на збори явилось якнайбільше число учасників. На зборах будуть промовляти головний секретар **Д. Галичин** і орґанізатор У. Н. Союзу **А. Маланчук.** 10,20

Окружний Комітет Відділів У. Н. Союзу.

УВАГА! — ДІТРОЙТ І ГЕМТРЕМК, МІШ.!

СТАРАННЯМ ХОРУ ім. І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

відограється оперу на 3 дії, Артимовського

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

В НЕДІЛЮ, 3. ЛЮТОГО (FEBRUARY 3, 1946)

В ГЕМТРЕМК ГАЙСКУЛ АВДИТОРІЇ. Поч. 3. год. попол.

Акомп. Орхестра під упр. п-ни С. Андрусевич. Режісер Д. Атаманець.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕОЦІНЕНА ВАРТІСТЬ І КРАСА ЗАХІДНИХ КАРПАТ УКРАЇНИ.

Ті, що вродилися і зросли, або хоч якийсь час провели в наших західних Карпатах, на Лемківщині, знають вартість тієї землі України. Я мушу признатися, що в мене немає сил точно описати вартість моїх рідних західних Карпат так, як вони являються перед моїми очима і записані в моєму серці. Але саме такий образ моїх Карпат тягнув і тягне мене з невідривною любовю у ці рідні сторони, „у нашу, не свою" рідну Україну. Не свою, бо її забрали й поневолили підступом і обманом відвічні вороги і тримають під своїм ярмом.

Мені нагадується повітря західних Карпат: чисте, сухе і легке, тільки дихати ним для здоровля без натуги. А чиста як хрусталь водиця тече лемківськими річками, на дні яких видко кожний камінець. У Лемківщину приїздили люди зо світу: одні лікуватись, другі вигріватись літньою порою і любуватися природою цеї частини нашої України. Бували тут грошевиті, бували й бідні. Особливо бідні нераз поздоровіли без лікарів, а навіть не знали, яка то медицина в нашій природі, у нашім повітрі, у нашій воді і їді.

Як любо, мило, весело і приємно дивитися на ці високі, рівні ялиці, смереки, граби, дуби, буки, ясені, березі, явори, клени, сосни й інші дерева! Як чудово колише деревами легенький вітрець, зокрема на весні і літом! А що за чудовий спів - щебетання наших пташок і бренькіт комах і спів наших пастушків. Це звуки, які не зможе наслідувати і найкраще підібрана музична орхестра.

А погляньте на поля, коли то збіжжям і травою покрита земля... Сади розвиваються. Дерева листям замаєні, а з нього запах роходиться і людину при радости зберігає. Де-не-де на полю подиблете яловець, а зернятка в них начеб з небесної токарні вийшли. У ясну, місячну ніч це така краса, що очей від них не відірвеш. Їх корчики наче вояки на варті стоять.

„Там в горах Карпатах, там то яб жив: згори на долину усебся дивив" — написав якийсь віршописець. Цю правду нарід одобрив і приняв за свою. Оце причина, чому наші лемки, як приїхали до Америки, все за своєю рідною Лемківщиною тужили й на чужині її любили. Вони не могли забути своїх веселих гір і все жили споминами. Вони так тужили за природою Карпат, що все були готові в рідний край вертатись і за ніщо в світі його нікому не дати.

Тому дивно виглядає, коли стрінеш лемка, що попав під москвофільський вплив, затровівся комуністичним дурманом і мовчки приняв вістку про панування нового Джингіс-хана чи там Джугашвіля. Він сильно забрав з Лемківщини тамошних людей, вивіз їх у далекий лютий Сибір без ніяких засобів до життя, їхне майно або спалив, або як ще щось по Гітлері лишилося, собі забрав, а землю лемківську Польщі віддав.

„Дивні твої діла Господи!" — можна закликати на вістку про те, як деякий лемко або й не-лемко- перейде на бік сатрапа-сатани. „Прости їм Боже, бо вони не нають, що творять". — Як би знали, то самі себе і своїх рідних на духову смерть сатані не віддавалиб, а боролись би проти нього до своєї фізичної смерти.

В. І. Ч.

Торонто, Онт., Канада.

ПОВІШЕНИЙ ЗА ВБИВСТВО ДВОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ.—Це Франц Штрасер, що стоїть по середині, якому зліва читають вирок смерти через повішення за вбивство двох американських летунів, що в часі війни були змушені злетіти на німецьку територію. За ним стоїть кат, німець Йоган Райхарт.

ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДИ ПРО ІМІГРАЦІЮ

Питання: Наступного літа я збираюся відвідати старий край. Чи можу мати якісь трудності при повороті до Злучених Держав? Я ще не є американським горожанином, але перебуваю тут легально і яких два роки тому вибрав перші папери.

Відповідь: Це не часто трапляється, що особа яка була легально допущена до Злучених Держав на стале життя, мала би трудноші при повороті до цеї країни. Але памятайте, що мусите дістати ще до відїзду звідси дозвіл на поворот. Повинні звернутися за тим дозволом яких чотири, чи шість тижнів до відїзду. Потрібну форму аплікації—форма 1-131 — можете дістати в найближчім Іміграційнім та Натуралізаційнім Офісі.

Дозвіл на поворот є дійсним на один рік, але його можна продовжити ще на пів-року, чи навіть на довше. Проте треба мати на увазі, що іміграційні та туралізаційні закони подекуди ріжняться щодо справи виїзду зі Злучених Держав. Якщо ви залишитесь поза Злученими Державами цілий рік, то тим самим перериваєте своє стале перебування тут і можете подаватися за другими паперами тільки після того, як проживете тут — **після свого повороту** — встановлений термін, звичайно пять років. Треба мати дійсно дуже поважну причину, яка може затримати поворот, бо навіть перебування поза країною не цілий рік, але довше як півроку, може вважатися як перервання сталого перебування в Злучених Державах і затримати одержання американського горожанства.

Зменшення обмежень щодо ворожих чужинців

Департамент справедливости оголосив, що з днем 11. грудня 1945 року касуються розпорядження Генерального Прокуратора про контролю подорожувань німців та японців, що живуть в цій країні, але не є американськими горожанами, та контролю таких річей як фотографічні апарати, зброя, коротко-хвилеві радіо-приймачі, що були в посіданні тих ворожих чужинців. Розпорядження про усунення тих обмежень входить в силу негайно по оголошенню.

Департамент справедливости видав це розпорядження після заяви резидента, що інтереси країни та беспека громадян не вимагаюоь більше подібних обмежень та контролі. Тепер ці чужинці з ворожих країн не потребують звертатись за дозволом до стейтових прокураторів, щоб подорожувати в межах Злучених Держав. Вони також можуть дістати назад ті річи,. які були відібрані у них на початку війни, представивши росписки, що були їм видані, до маршала того дистрикту, де ті річи складено.

Загальна Рада — ФЛІС

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П.С. ,Йонгставн, О. - Книжка про українських професіоналістів вийшла, але в нас нема її на складі. Та в ній нема всіх професіоналістів, а тільки частина. Очевидно, що є вже зміни і щодо цього, що в ній подане, бож книжечка появилась в 1939 році. Її повинні би мати деякі з старших професіоналістів, що були членами Організації Професіоналістів. Ближчі дані може Вам подати адв. Ромаи Смук: 2006 West Chicago Ave. Chicago, Ill.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПОРТ ДЖЕВІС, Н. Й. — На річних зборах відділу 198 вибрано такий уряд на 1946. рік: Олекса Марко. предс.; Анна Сидор, секр.-кас.; Микола Кавалець і Яким Фучило, контрольори. Просимо приносити свої вкладки перед 25. до фаерманської галі, 23 Пайк Стріт. — Анна Сидор, секр.

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. — Тов. Любов, від. 143, вибрало на річних зборах таких урядників на 1945 рік: Семен Донческі, предс.; Осип Ковалик, кас.; Олександер Левонюк. секр.

МЕЙФІЛД, ПА. — Бр. св. Василія, від. 185, подає до відома всім членам, що **річні збори** відбудуться 3. лютого і буде вибір урядників на 1946 рік. — В. Наконечний, предс.; М. Романишин, секр.; М. Кицера, кас.

ТАЙЛОР, ПА.

Відомий український громадянин

МИХАЙЛО ЧУПРУН

був контрактором у Мафет Ковл Компані через 40 літ.

Працювали у Нього майнери. Чупрун витягав вугілля машиною з майнів. Нараз 14. грудня дістав атак серця і впав на машину, яка покінчила Йоо життя. Він народився в 1888 році, в селі Чагарі, повіт Збараж, Західна Україна. Покінчив сільську школу. В 1908 році приїхав до Америки молодим хлопцем і одружився в 1912 році. Жінка походить зо села Богданівка, повіт Скалат. Чупрун працював у майнах до 1921. року. В 1921 році поїхав був до краю на розвідини. Був у Австрії, в неві, в Швайцарії, Франції і Анґлії. По шістьох місяцях побуту в Европі приїхав назад до Америки, де купив собі готель і два доми. Бизнес його йшов добре і він поставив собі фабрику та виробляв різні солодкі содові води. В 1935 році взяв контракт діставати вугілля з майнів, де несподівано стратив життя. Він був щирим українцем і ніколи не відмовлявся жертвувати, а все був першим жертводавцем на народні цілі. Належав до Тов. Вільна Україна, відділ 187 У. Н. Союзу, який вибрав був його делеґатом на наступну конвенцію.

Полишив вдовою жену Марґіту, трьох синів і чотири дочки; дочки повінчані як також два сини, а один син є при морській військовій службі як радіо-оператор. Полишив також ще стару маму й три сестри у старім краю і одну сестру та брата вана в Тайлор, Па.

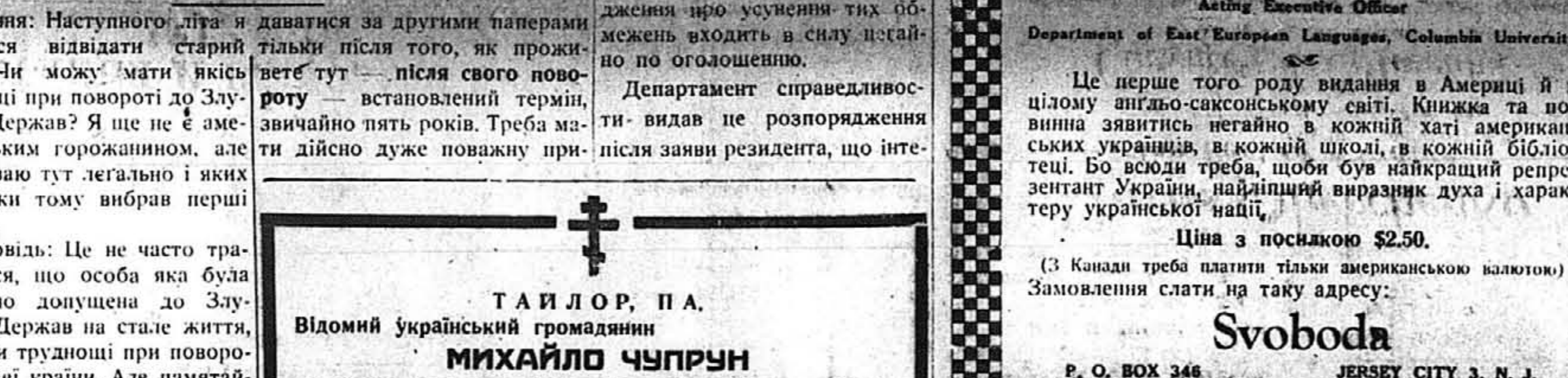
Похорон був великий; родина приятелі й знайомі прийшли з Тойлор і околичних міст Олд Фордж, Скрентон і Олифант, віддати останню прислугу Покійному, що стратив передвчасно життя. Були також члени з відділу 187 У. Н. Союзу. Служба Божа відбулася в українській народній церкві св. Архистр. Михаїла в Скрентон, Па.

Родина щиро дякує всім приятелям, знайомим у місцевості й позамісцевим членам,що віддали останню прислугу Покійному Михаїлови. — Тлінні останки відвезено на парохіяльний цвинтар.

Спи, Брате, нехай земля Вашингтона буде Тобі легкою!

Секретар 187. відділу У. Н. Союзу.

ТАРЗАН, ч. 1320. Підозріння поглиблюється.

Джену посадили під арешт як свідка, а Тарзана взяли на переслухання.

Саме тоді, як капітан Креґ почав допити три постатті змовлялися на дворі.

Перший раз упродовж двацяти літ Цезар Стенар покинув свою дивачну кімнату, котрої тепер стеріг лев.

У міжчасі Тарзан, не знаючи як опрокинути доказ, мовчав. Вкінці сказав Креґ: „Ти мусиш станути перед судом за вбивство".

Саме тоді мала малпочка закралася весміло до кімнати.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

Хто знає де є Ілько Пізюрник, з Городенки, має бути десь в околиці Ніаґра Фолс, прошу подати адресу, або сам зголоситись до братанця:
WASYL NYKEFORUK,
1666 Ohm Ave., Bronx 61, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

Павло Іванів, роджений в Столпині, пов. Радехів, а тепер в Австрії, пошукує свою рідню **Осипа й Марію Квас,** що мешкали перед війною в Торонто, Онт. Канада. Голоситись по лист на адресу „Свободи".

Софія Посельска пошукує вуйка **Демка Посельского і тети Ксені Посельскої** з села Розваж, пов. Золочів. Писати: **Mr. Kujbida Wasyl, c. Gustines rue des Bequilles, M-et-M. France.**

Грабовецького Луця, Гриця й Марка з села Кути, повіт Золочів і **Стефана Ґайду** з Бариша, повіт Бучач, пошукує **Мих. Василик. Myron Hrabowecky,** 188 Cheeham Hill Rd., Manchester, 8, England.

М. Макаревич, с. Миколи, зі Синятина. Пошукують його доньки **Наталія й Марія.** Зголошуватись до: **H. Laszkewich,** Canisianum, Sion Valais, Pastfach 12, Switzerland.

Ганку Кушіль і брата **Василя Кушіля,** з села Белзець, повіт Золочів, пошукує **Василь Плотиця.**

Сестру **Марію Римінник,** замужну Мариновська й шваґра **Василя Мариновського,** з села Доброводи, повіт Збараж, пошукує **Теодор Римінник.**

Катерину Коник, з села Доброводи, повіт Збараж, пошукує **Микола Коник.**

Івана Чорного, з села Доброводи, повіт Збараж, пошукує **Дмитро Чорний.**

Миколу Ліщинського, з села Доброводи, повіт Збараж, пошукує **Антін Олійовський.** Адреса до всім пятьох: Rue de 29, Cite, Romsee, Liz-Liege, Belgium.

Щ. Синюка, зі села Застава, повіт Рівне, Волинь. **Syniuk Nicolas,** 154 Rue de Frederyc Lints, Louvain, Belgium.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".